

Preek 2 Timoteüs 2:1-13

- Schildwolde, 30 oktober 2016
- Kees van Dusseldorp
- nationale bijbelzondag, hervormingsdag (31/10)

Liturgie:

votum en groet

Ps.99:1,4,8 [Wiekslag 1-8]

wetslezing (+Deut.30:11-14)

Gz.155

gebed

lezen: 2 Tim.1:15-2:15

Luk.4:14-21

Ld.326:1,3,4

preek 2 Tim.2:9b: 'Maar het Woord van God laat zich niet gevangenzetten.'

Ps.106:1,2

gebed

collecte

Ld.305

zegen

Gemeente van Christus,

** wat maakt het de moeite waard?

Afgelopen zomer zagen wij op een evangelische camping elke morgen meer dan honderd vakantiegangers naar de bijbelstudie gaan. Bijbels mee. Tijdens de bijeenkomst waren ze actief betrokken. Ze zochten teksten op, streepten woorden aan, schreven dingen op. Intensief luisterend, enthousiast zingend en na afloop nog druk doorpratend. Twintigers, dertigers, veertigers, vijftigers, zestigers en nog ouder.

Moesten ze dat? Nee, ze hadden vakantie. Ze konden ook andere dingen doen. En het leek er niet op dat het voor hen een sociale verplichting was.

Waren het heilige boontjes? Wereldvreemde gelovigen? Nee, ze zagen er normaal uit. Misschien nog wel normaler dan wij. Of in ieder geval: uit alle lagen van de bevolking. Met honger naar kennis van de Bijbel, verlangen naar kennis van God.

Is die honger blijvend? Ik weet het niet. Is hun bijbelkennis in balans? Ik weet het ook niet. Klopt hun levensstijl met wat de Bijbel aangeeft? Ook dat weet ik niet.

Zie je zoiets alleen bij evangelische christenen? Nee, ik ken het ook van hervormde conferenties, gereformeerde evangelisatieprojecten en interkerkelijke studieweekenden.

Wat denk jij dat het was? Wat gaf hun de interesse, de inzet en de betrokkenheid op de Bijbel? Wat maakte het voor hen de moeite waard, om daar in de zomervakantie zoveel tijd en ruimte voor te maken?

Twee weken geleden stond er een verhaal in de krant van Ben en Judith. Ze leven al een aantal jaren in Mali. Ze fulltime bezig met een project dat al 30 jaar loopt: Het vertalen van de Bijbel. Tot voor kort was er haast geen belangstelling voor hun werk. Ze deden het onder moeilijke omstandigheden. Woestijn, oorlog, slechte voorzieningen en afhankelijk van giften en donaties vanuit hun vriendenkring. Zwaar en taai werk, zeker als er geen interesse is voor het christelijk geloof. Tot een jaar geleden onverwachts heel veel mensen zich bekeerden tot het christelijk geloof. En de vertaalde bijbelboeken precies op tijd klaar waren, om de nieuwe christenen verder te brengen in hun kennis van God en van Jezus Christus. Maar al die jaren van ploeteren. Wat denk jij? Wat maakte het voor hen de moeite waard om dit ervoor op te brengen?

Het is een vraag die je misschien als jongere ook wel hebt. Wat maakt het voor kerkleden nu de moeite waard om twee keer per zondag naar de kerk te gaan? Om een deel van hun tijd, geld en energie aan de kerk te geven? Om door te gaan, ook als er teleurstellingen, wrijvingen en meningsverschillen zijn? Of als de kerkdiensten niet helemaal de vorm hebben die ze zelf zouden kiezen? Wat maakt het voor hen de moeite waard om bijbel te blijven lezen, ook als ze het al zo vaak hebben gedaan? Of als het zo onbegrijpelijk is? Denk je dat het traditie is? Of plichtgevoel? Of angst voor afkeuring? Misschien speelt dat bij sommigen best een rol. Maar er is meer. Iets wat het voor mensen de moeite waard maakt om in de kerk te komen. Iets waar christenen in andere landen zelfs straf, smaad, boetes en gevangenschap voor riskeren.

** Jezus Christus!

Jezus Christus! Hij maakt het de moeite waard. Tenminste volgens Paulus. Vier keer noemt Paulus zijn naam. En nog vier keer extra verwijst Paulus naar hem, zonder zijn naam te noemen. In het stukje dat we gelezen hebben.

Jezus Christus maakt het de moeite waard! Dat Paulus al meerdere gevangenschappen van binnen heeft gezien. En reken erop dat Romeinse gevangenschappen geen viersterrenhotels zijn. Jezus Christus maakt het de moeite waard. Aan hem heeft Paulus al zijn energie en krachten gegeven. Hij is zelfs bereid om voor hem zijn leven te geven. En dat gaat ook niet lang meer duren, schrijft hij. Hij roept Timoteus op tot dezelfde bereidheid. En zo klinkt het ook in jouw en mijn oren. Wees sterk in de genade van Christus! Deel in het lijden van Christus! Houd de opgestane en levende Heer voor ogen! En hou vol!

Misschien zeg je: dat wist ik al, Jezus Christus ken ik al. Maar dan vraag ik je: herken je ook het enthousiasme van Paulus? En de intensiteit van zijn toewijding? Zijn bereidheid om offers te brengen?

Ík moet het elke keer weer horen. En Paulus vertelt het mij. En zoveel anderen ook. Dat Jezus Christus mijn enige redder is. Dat het leven alleen de moeite waard is, als ik hem ken. Dat ik niet meer dood ga, als ik mij aan hem verbind. Dat is geen theoretisch model. Dat is het leven. Tegenover de dood.

Ík moet het elke keer weer zien. En Paulus laat het mij zien. En zoveel anderen ook. Dat Jezus Christus kennen niet voor de binnenkamer is en voor de kerkdiensten. Maar dat het mijn leven richting geeft. Dat het mijn keuzes bepaalt. Dat het mijn stemming beïnvloedt. Dat het hoop geeft. Tegenover de zinloosheid. Dat het zelfstandigheid geeft. Tegenover de machten en ontwikkelingen. Dat het actief maakt. Tegenover de lijdelijkheid.

Jezus Christus maakt het de moeite waard! Dat is geen verhaal voor vroeger. Het is geen saaie theorie. Het is geen overbekende boodschap. Een onbegrijpelijke tekst. Of een ongevaarlijk bericht. Het gaat over Jezus Christus, die alle macht in hemel en op aarde heeft. Die de sleutels van het dodenrijk bezit. Die het wachtwoord van de levensboom kent.

** een serieuze zaak

Honger naar de Bijbel. Verlangen naar de Heer. Daar is alle reden toe. Want het gaat ergens over. Het gaat over je redding, je toekomst, je leven! Zowel je leven van vandaag als het leven van je toekomst. Die oude tekst van de Bijbel geeft nog altijd licht! Het wordt niet voor niets gedragen door de Heilige Geest.

Zal ik laten zien, hoe die samenvatting van Paulus een krachtige boodschap vormt?

Paulus schrijft: 'Als wij met Christus gestorven zijn, zullen we ook met hem leven.' Christus is gestorven. Aan het kruis. Vanwege Gods oordeel. Hij stierf waar ik de dood had verdiend. Maar in zijn dood is mijn sterven besloten. Daarom ga ik niet meer dood. Maar zal ik leven. Een krachtig woord! Zeker voor iemand die in de gevangenis zit. En die weet dat hij niet lang meer op aarde zal zijn. Zoiets verzijn je niet. Je krijgt het te horen. Van God zelf. En wie denkt: dat boeit me niet, ik heb mijn hele leven nog voor me, die doet er goed aan, om hier toch even bij stil te staan. Zonder Jezus Christus zijn we dood en gaan we dood. Wil je met hem sterven? Je zonden bij Hem brengen, je eigenwijsheid en je schuld? Dan ontvang je het leven en zul je leven. In zijn gloria!

Paulus schrijft: 'Als wij volharden, zullen we ook met hem heersen.' Het is de herhaalde belofte van Jezus zelf. Dat zijn volgelingen met hem zullen regeren in zijn koninkrijk. In de nieuwe wereld krijg je een taak, een verantwoordelijkheid die bij je past. Waar jij voor gemaakt bent. Dat is het uitzicht. Die moed geeft om het hier vol te houden. In de problemen van het leven. In de teleurstellingen in mensen. In de offers die je brengt voor je geloof.

Paulus schrijft: 'Als wij hem verloochenen, zal Hij ons ook verloochenen'. Er zit aan het goede nieuws ook een scherpe rand. Dat wil je niet meemaken, dat Jezus Christus zegt dat Hij jou niet kent. Dat Hij jou passeert. Wat je in de kerk hoort, is een serieuze zaak. Het gaat niet alleen over lief zijn en aardig doen. Dat kun je zelf ook nog wel bedenken. Het gaat niet alleen om de boodschap dat je er mag zijn en dat je OK bent. Het gaat erom, of jij Jezus Christus kent en wilt kennen. Dat is ook praktisch: Wil je als christen bekend staan? Of schaam je je voor Hem? Ga je voor de waarheid? Of laat je die in het midden?

Paulus schrijft: 'Als wij hem ontrouw zijn, blijft hij ons trouw, want zichzelf verloochenen kan hij niet.' Dat is een lastige. Zoals het hier staat, lijkt het net alsof het niet uitmaakt wat je doet en of gelooft. God is toch wel trouw. Maar die woordjes 'hem' en 'ons' zijn er door de vertalers ingezet. Beter kun je vertellen: Wij kunnen ontrouw worden aan het evangelie of verkeerde keuzes maken, maar Christus niet. Zijn Woord gaat door. Hij handhaaft zijn roeping. Hij bereikt zijn bestemming. Hij is betrouwbaar.

De samenvatting van Paulus is een krachtige boodschap. Het lijkt wel een lied! Dit is meer dan de moeite waard. Jezus Christus gaat over leven en dood. Hij brengt je tot je bestemming. Schaam je niet voor Hem, maar vertrouw op zijn betrouwbare Woord. Zo word je gered en ontvang je het eeuwige leven.

Hoe kan de Bijbel een spannend boek worden? Waar je voor je plezier in leest en in studeert? Alsof je leven ervan afhangt? Als je een beetje beseft dat de Bijbel je vertelt van Jezus Christus. En van het grote verschil dat Jezus Christus maakt. En de serieuze oproep om met hem te sterven, om in hem te volharden, hem niet te verloochenen en je aan hem toe vertrouwen. Dat is het eerste.

** vrijheid

En het tweede is, als je enigszins gaat merken dat in de Bijbel ook echt de Heilige Geest meekomt. 'Het Woord van God laat zich niet gevangenzetten,' schrijft Paulus. Dat vind ik zo'prachtige uitspraak! Om een poos over na te denken. Gods Woord is niet gebonden!

Natuurlijk, Paulus schrijft dit vanuit de gevangenschap. Hij maakt een statement: ook al kan ik zelf niet staan en gaan waar ik wil, het Woord van God gaat wel door. Zelfs als ze mij een spreekverbod op zouden leggen, dan nog kunnen ze het evangelie niet afstoppen. Want het Woord van God laat zich niet gevangenzetten.

Maar daarmee geeft Paulus direct een belangrijke eigenschap van Gods Woord aan. En daarbij gaat het natuurlijk niet over de Bijbel als boek. Maar de beslissende inhoud. Die kun je niet gevangenzetten. Die kun je niet controleren. Die kun je niet beheersen. Die kun je nooit 100% doorgronden en in systeem brengen. Er zit een vrijheid en een kracht

in dat Woord, die doorgaat, wat mensen ook doen en proberen. Dat is de kracht en de vrijheid van de Heilige Geest.

Het Woord van God laat zich niet gevangen zetten. Zeker, dat wordt geprobeerd. In sommige landen, door christenen in de gevangenis te gooien of voorgangers uit de weg te ruimen. Noord-Korea, Pakistan, Sudan, noem maar op. Ze redden het niet. Het evangelie gaat door. De verhalen erover ontroeren ons.

Maar ik bedacht dat het ook op een andere manier kan.

Je kunt het Woord van God gevangen zetten door er een systeem van te maken. En dan net te doen of je alles wel weet of snapt. En alles wat daar niet bij past, dat kan niet kloppen. Bij voorbaat is het een dwaling.

Je kunt het Woord van God gevangen zetten door het afhankelijk te maken van jouw beleving. En alles wat niet bij jou past, of waar je geen goed gevoel bij hebt, dat sla je over of daar ga je aan voorbij.

Je kunt Gods Woord gevangen zetten, door het te framen:

Als je maar vaak genoeg tegen jezelf of elkaar zegt: wat is het toch een moeilijk boek, ik snap er niets van, tja, dan is je plezier snel weg.

Als je maar vaak genoeg zegt: tjonge wat een andere en ouderwetse cultuur was dat zeg, tja, dan is je interesse snel vertrokken.

Als je maar vaak genoeg zegt: wie zegt mij dat het allemaal klopt wat ik hier lees, er staan zulke ongeloofwaardige dingen in, tja, dan verdwijnt je nieuwsgierigheid vanzelf.

Als je maar vaak genoeg zegt: ik ben niet zo'n lezer en met dat religieuze heb ik niet zoveel, tja, dan sluit je je langzaam maar zeker af voor de Heer.

Maar het Woord van God laat zich niet gevangen zetten! Niet door mij, niet door jou, niet door een ander. Niet door een overheid, niet door een cultuur. Het heeft een vrijheid en een kracht. Om steeds weer te verrassen, aan te spreken, tegen te spreken en mee te nemen.

Hier hoort een andere houding bij.

Als je erkent: dit boek geeft mij informatie over God, over het omgaan met God en over het leven dat God wil. Dan snap ik niet alles. Dat hoeft ook niet. Want Hij is God en ik niet. Maar ik wil het wel lezen. En ik probeer het wel te begrijpen. En ik zoek mensen en plaatsen waar het wordt uitgelegd.

Als je beseft: door dit boek leer ik Jezus Christus kennen, mijn Redder en mijn Heer. Dan kom ik veel bekende dingen tegen. Ik heb al vaker over Hem gehoord. Maar als je alles van je vriend of vriendin weet, ben je dan klaar? Welnee, des te fijner is het om bij hem of haar in de buurt te zijn, iets over hem of haar te horen. Zo verdiept het bezig zijn met de Bijbel mijn liefde en respect voor de Heer, die zich voor mij heeft gegeven. Het versterkt het vertrouwen en de aanbidding voor Hem, die mij het leven opent.

Als je gelooft: door dit boek gaat de Heilige Geest met mij aan het werk. Dan krijgt ik meestal niet direct een duidelijk antwoord op mijn vragen. Of een duidelijke aanwijzing voor mijn beslissingen. Maar dan lees ik met verwachting. Dat Gods Geest mij ontdekt aan mijn zonden, aan mijn eenzijdigheden. En mij leert zien wat wijsheid is.

Het Woord van God laat zich niet gevangen zetten! Kijk maar hoe het over de wereld gaat. Gedragen door mensen, gesproken door mensen, vertaald door mensen, gedrukt door mensen. Maar door al dat menselijke heen gaat het evangelie verder. Het laat zich

niet binden. Het laat zich niet controleren. Ook niet in mijn en jouw leven. Het staat soms midden op je pad. Als een struikelblok. Of ontroert je op een bijzonder moment en geeft ruimte aan je emoties.

Het laat zich niet binden, ook niet in ons kerkzijn. We blijven lezen, discussieren, luisteren en bidden. Bij een open Bijbel. Ook als het gaat over vragen van vandaag. Over voltooid leven. Over kerkelijke omgang met homofielen en lesbiennes. Over kerkelijke eenheid met andere christenen. Over de rol van mannen en vrouwen in de kerk. En noem al die discussies maar op. Gesprekken zijn niet bij voorbaat onmogelijk. Als wij maar niet heersen over de Bijbel. Maar samen willen buigen voor wat God ons in zijn Woord leert. Is dat niet het kenmerk van een gereformeerde kerk? Altijd terug naar het Woord! Maar dan ook serieus en biddend luisteren.

** inzet

Maakt de Bijbel verschil voor de praktijk? Is het van belang voor je leven en de keuzes die je maakt?

Wel als je kijkt naar de inhoud: het is van de grootste urgentie. De inhoud is Jezus Christus. Hij is beslissend voor redding of ellende, voor leven of dood.

Ook als je kijkt naar de eigen aard van de Bijbel: het niet ons boek. Het is niet ons verhaal. Het laat zich niet gevangenzetten. En daarom spreekt het je soms tegen, ontmaskert het egoïsme en angst, bemoedigt het je op ongedachte manier en neemt het je mee in het plan van God.

Maar het maakt ook verschil als je kijkt naar de levens van mensen. Wat heeft Paulus er veel voor over! Als misdadiger gevangen gezet. Zelfs zijn leven zal hij ervoor geven. Trouw aan zijn liefde voor Christus en aan zijn dienst voor de Heer. Zo roept hij ook Timoteus op. En jou en mij. En Paulus maakt dat mooi concreet.

Leef uit Gods Woord. Als een soldaat, zegt Paulus. Geen vechtersbaas. Maar als iemand die maar op één ding gefocused is: doen wat hem opgedragen is. Omdat hij zijn bevelhebber vertrouwt. Hij laat zich niet afleiden door verleidingen van links of van rechts. Trapt niet in de valkuilen die voor hem gegraven worden. Hij houdt zijn prioriteit vast. Oftewel: Verwaarloos je christen-zijn niet. Houd je opdracht voor ogen, bij alle dingen die de moeite waard zijn. Je hebt vast veel dingen te doen. Maar laat je er niet door afleiden. Je eerste verantwoordelijkheid is de roeping van je Heer. God heeft je iets gegeven om voor te gaan. Zijn genade in Jezus Christus. Het levert je de tevredenheid van je Heer op.

Leef uit Gods Woord. Als een topsporter, zegt Paulus. Iemand die zich houdt aan de regels van de sport en niet de binnenbocht neemt. Die niet vals speelt of de kantjes eraf loopt. Die zich inzet om te trainen. Die bereid is om daarvoor offers te brengen van tijd en geld. En die durft af te zien. Oftewel: Maak werk van je geestelijke conditie. Train je in het kennen van de Bijbel en de omgang met God. Daar heeft de Heer regels bij gegeven. Geen regeltjes. Maar aanwijzingen van zijn wil. Ga daar sportief mee om. Kies voor een leven met God. Houd vol, ook als het je allemaal wat minder zegt. Als het taai is en je jezelf tegenkomt. Het lintje ligt voor je klaar. De beker met jouw naam, door Jezus voor je gereserveerd.

Leef uit Gods Woord. Als een boer, zegt Paulus. Dat is lichamelijk zwaar werk. Met de nodige moeite en teleurstellingen. Je moet je handen vuil durven maken. Niet bang zijn voor een uurtje meer of minder. Steeds weer aanpakken. Oftewel: je christen-zijn vraagt inspanning. Het is niet altijd te plannen. Soms is het hard werken om bij de Heer te blijven. Of om alles los te laten en Hem toe te vertrouwen. Je loopt in de kerk ook teleurstellingen op en komt er niet altijd zonder kleerscheuren vanaf. Het pakt soms anders uit dan je wilt. Het verandert misschien sneller dan jou lief is. Of het ontwikkelt zich voor jouw gevoel veel te langzaam. Maar haak toch niet af! Sluit je niet af. Ga niet weg. Neem geen afstand. Maar pak jouw draad op. En besef dat ook jouw inzet, hoe groot of klein ook, bijdraagt aan de oogst. Want je leeft onder de belofte van zegen. De Heer zal je vruchten geven.

** wees sterk door de genade van Jezus Christus

Wat maakt het de moeite waard om christen te zijn? Om zondags naar de kerk te gaan? Om werk te maken van Bijbellezen en bijbelstudie? Om het gesprek te zoeken?

Omdat het gaat over Jezus Christus. Hij is beslissend voor leven of dood. Dat is toch zeker niet onbelangrijk.

Omdat het gaat over het vrije en verrassende Woord van God. Waarin je steeds weer nieuwe wijsheid ontdekt. Over jezelf en over de wereld. Dat is toch zeker niet saai.

Omdat het je in beweging brengt, je motiveert om keuzes te maken voor je energie, tijd en geld. Als een soldaat. Als een topsporter. Als een boer. Dat is toch zeker geen theorie.

Zo heb ik het bijbelgedeelte eigenlijk van achter naar voren opengelegd. Om te eindigen bij de eerste bemoediging: Wees sterk in de genade van Christus Jezus. Al het voorgaande is niet bedoeld om je op te jagen. Maar om je te laten zien hoe krachtig die genade is. Het gaat er niet om dat je jezelf moet redden. Maar dat je groeit in die genade. En gemotiveerd bent voor je Heer. Want het Woord is betrouwbaar. De Heer zelf is trouw. Met Hem kun je verder.

Wees sterk in de genade van Christus Jezus.

Amen